

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen

DOM
2012-03-12
Meddelad i Stockholm

Mål nr
2350-12
Enhet 17

SÖKANDE

AB Blinkfyrar, 556194-4785
Box 154
245 22 Staffanstorp

Ombud: Advokat Nicklas Hansson
MAQS Law Firm Advokatbyrå i Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

SKL Kommentus Inköpscentral AB, 556819-4798
117 99 Stockholm

Ombud: Chefsjurist Pia Nylöf
SKL Kommentus Inköpscentral AB
117 99 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår AB Blinkfyrars ansökan om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2012-03-14	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

Dok.Id 213979

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

09:00-15:00

BAKGRUND

SKL Kommentus Inköpscentral AB (SKI) har genomfört en ramavtalsupphandling avseende vägmärken med tillhörande installation och monteringsmateriel samt avstängningsmateriel. Upphandlingen genomfördes med som ett öppet förfarande enligt 4 kap. LOU. Upphandlingen omfattade tre geografiska områden, Götaland, Svealand och Norrland. Varje geografiskt område har utvärderats separat.

I tilldelningsbeslut den 26 januari 2012 har SKI beslutat att anta anbud från andra anbudsgivare än AB Blinkfyrar (Blinkfyrar).

YRKANDEN OCH GRUNDER

Blinkfyrar yrkar att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs med beaktande av anbud från Blinkfyrar. Blinkfyrar har till stöd för sin talan anfört bl.a. följande.

Utvärderingspris

SKI:s redogörelse för innebörden av avsnitt 4.3 "Obligatoriska krav" och 11.2 "Prisbilaga" är i strid med ordalydelsen i angivna avsnitt. Av ordalydelsen framgår tydligt att om anbudsgivare inte offererar vissa artiklar kommer artikeln att beläggas med ett utvärderingspris. I detta avsnitt görs ingen uppdelning mellan "Vägmärken" och "Uppsättningsmaterial/Avstängningsmaterial". Det är fråga om en ofta förekommande s.k. "nollställningsmetod" vid upphandling av ramavtal motsvarande det som nu upphandlas i syfte att få jämförbara anbud. SKI har frångått sina egna föreskrifter när man uteslutit Blinkfyrars anbud. Upphandlingen ska därför rättas på så sätt att Blinkfyrars anbud utvärderas med tillämpning av i förfrågningsunderlaget presenterad nollställningsmetod.

För det fall förvaltningsrätten finner att SKI:s i efterhand presenterade tillämpning av nollställningsmetoden kan anses ha varit innebörden av förfrågningsunderlaget har detta inte varit tydligt i förfrågningsunderlaget. Det är omöjligt för anbudsgivare att med ledning av förfrågningsunderlaget uppfatta att nollställningsmetoden skulle användas för vissa artiklar men inte andra. Under sådana förutsättningar brister förfrågningsunderlaget i denna del i transparens. Bristen är hänförlig till förfrågningsunderlaget och upphandlingens konkurrensuppsökande skede varför upphandlingen ska göras om.

Föremålet för upphandling

Det synes vara ostridigt att anvisningsmärkena ”E 17-1 – E 17-3 Liten storlek”, ”E 18 Liten storlek” och ”E 19-2 Liten storlek” inte finns definierade eller ens angivna i Vägverkets föreskrifter. I princip finns inte något som hindrar att skyltar med andra mått än de som framgår av Vägverkets föreskrifter efterfrågas. Ett sådant förfarande måste dock medföra att man specificerar exakt vilka mått som efterfrågas. SKI har inte angivit några mått avseende de aktuella anvisningsmärkena. Mot den bakgrunden är det omöjligt för anbudsgivare att lämna prisuppgift på dessa anvisningsmärken eftersom det helt saknas uppgift om deras storlek. Huruvida andra anbudsgivare lämnat pris på artiklarna saknar helt betydelse. Även i detta avseende är således förfrågningsunderlaget behäftat med allvarliga brister i transparens.

Därtill är det inte förenligt med proportionalitetsprincipen att utesluta ett anbud från utvärdering på grund av avsaknaden av prisuppgift som inte är en relevant faktor i utvärderingen och helt saknar relevans för det som upphandlas eftersom aktuella artiklar inte kommer att avropas. Upphandlingen ska således även på denna grund rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs avseende områdena Svealand och Norrland med beaktande av Blinkfyrars anbud.

Skada

En korrekt genomförd upphandling skulle rätteligen ha inneburit att Blinkfyrars anbud utvärderats på det sätt som gjorts gällande av Blinkfyrar. En sålunda genomförd utvärdering resulterar i att Blinkfyrar tilldelas kontrakt i samtliga upphandlade geografiska områden.

För det fall nollställningsmetoden inte ska tillämpas är det korrekt att Blinkfyrar inte lidit skada avseende anbudsområdet Götaland. Anbudet avseende Svealand och Norrland ska dock utvärderas i enlighet med vad som anförts eftersom ett förkastande av anbudet i dessa delar är i strid med proportionalitetsprincipen.

SKI bestrider bifall till rättelse och yrkar att förvaltningsrätten avslår ansökan. SKI har till stöd för sin inställning anført i huvudsak följande.

SKI har genomfört upphandlingen i enlighet med de grundläggande kraven icke-diskriminering, likabehandling, proportionalitet, förutsebarhet och transparens. Något brott mot 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag har inte skett. Blinkfyrar har inte lidit eller riskerat att lida skada. Någon grund för beslut om att upphandlingen får avslutas först efter att rättelse gjorts föreligger därför inte.

När en upphandlande myndighet bestämmer föremålet för en upphandling har den stor frihet att själv bestämma detta. De krav som ställs på upphandlingsföremålet ska i sin tur uppfylla de grundläggande principerna för upphandling. Det finns inget som hindrar att andra skyltar än de som omfattas av vägmärkesförordningen (2007:90) och Vägverkets föreskrifter, VVFS 2008:272, efterfrågas. Av 1 kap. i nämnda föreskrift framgår att märken får ha andra mått än de i föreskriften föreskrivna. Därutöver anges i 5 § att om särskilda skäl föreligger får en mindre storlek än den som anges väljas. Således finns skäl att även efterfråga andra storlekar än de som

framgår av VVFS 2008:272. Blinkfyrar har således i strid mot anvisningarna i förfrågningsunderlaget valt att inte lämna priser på samtliga efterfrågade artiklar. SKI vill påpeka att de leverantörer som tilldelats ramavtal har lämnat priser även på de artiklar som Blinkfyrar valt att inte lämna priser på.

I enlighet med förfrågningsunderlaget är det endast vid utelämnande av prisuppgift för upp till fem artiklar för produktområdena ”Uppsättningsmaterial” och ”Avstängningsmaterial + övrigt” som belastningspris kommer att användas. Utvärderingen har således utförts i enlighet med det som anges i förfrågningsunderlaget.

Blinkfyrar har beträffande anbudet i Götaland utelämnat priser för ytterligare poster i anbudet utöver anvisningsmärkena ”E 17-1 – E 17-3 Liten storlek”, ”E 18 Liten storlek” och ”E 19-2 Liten storlek”. Det har också vitsordats av Blinkfyrar. En rättelse skulle följaktligen innebära att Blinkfyrars anbud i vilket fall som helst skulle förkastas i den del som avser Götaland. Bolaget kan därför inte lida eller komma att lida skada i denna del.

DOMSKÄL

De grundläggande principer som ska efterlevas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grundval av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 1 kap. 9 § LOU.

Förfrågningsunderlagets avsnitt 4.3 har följande lydelse:

”I steg två (2) prövas om anbudet uppfyller obligatoriska krav på varan/tjänsten, d v s ska-krav kopplade till upphandlingsföremålet. Anbudsgivaren ska också acceptera de kommersiella villkoren angivna i bilaga 3, Ramavtalsmall. Ett ska-krav kan vara ”uppfyllt”

eller "ej uppfyllt". De anbud som uppfyllt dessa obligatoriska krav på varan/tjänsten går vidare till steg tre (3), övriga anbud förkastas."

Förfrågningsunderlagets avsnitt 11.2 har följande lydelse:

"11.2 Prisbilaga

Lämnade nettopriser i bilaga 4-6, kommer att utgöra nettoprislista för beställare.

Utöver lämnade priser enligt bilaga 4-6 har anbudsgivare möjlighet att till anbudet bifoga nettoprislista för övrigt sortiment.

Anbudsgivare ska lämna pris på samtliga artiklar under flik "Vägmärken" i bilaga 4-6. Anbudsgivare som utlämnar pris på mer än fem (5) artiklar totalt för ett geografiskt område under flik "Uppsättningsmaterial" och "Avstängningsmaterial + övrigt" i bilaga 4-6 antas ej.

Om anbudsgivare inte offererar vissa artiklar kommer artikeln att beläggas med ett utvärderingspris. Priset beräknas som ett genomsnitt av offererade priser på den positionen x 1,2. Om artikeln inte offereras av någon anbudsgivare utgår den ur anbudsutvärderingen."

De krav som en upphandlande myndighet ställer i förfrågningsunderlaget kan uttryckas i så kallade ska-krav, vilka är ovillkorliga för att anbud ska komma ifråga för antagande. Ett anbud som inte uppfyller samtliga ställda ska-krav får inte antas eftersom det skulle strida mot principen om likabehandling av anbudsgivarna.

Det aktuella ska-kravet kan enligt förvaltningsrättens mening rimligen inte tolkas på annat sätt än att anbudsgivare förväntas lämna pris på samtliga artiklar under fliken "Vägmärken" i bilaga 4-6. Det är ostridigt att Blinkfyrrar i sitt anbud inte angett priser för vägmärken benämnda "E 17-1 – E 17-3 Liten storlek", "E 18 Liten storlek" och "E 19-2 Liten storlek". Blinkfyrrars anbud kan på den punkten därför inte anses vara tillräckligt för att uppfylla ska-kravet att lämna pris på samtliga artiklar under fliken "Vägmärken".

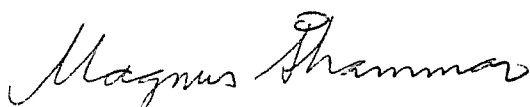
Förvaltningsrätten tolkar inte heller förfrågningsunderlaget på annat sätt än att nollställningsmetoden endast tillämpas för det fall anbudsgivare utlämnat priser på upp till fem artiklar under flikarna "Uppsättningsmaterial" samt "Avstängningsmaterial + övrigt".

Blinkfyrar menar dock att det är i strid mot proportionalitetsprincipen att utesluta ett anbud från utvärdering på grund av avsaknaden av prisuppgift som inte är en relevant faktor i utvärderingen och helt saknar relevans för det som upphandlas då aktuella artiklar inte kommer att avropas.

Den aktuella upphandlingen omfattar ett stort antal vägmärken. En del vägmärken är sannolikt vanligare än andra och kommer avropas i större omfattning än andra vägmärken. Det hindrar inte att SKI i förfrågningsunderlaget även begär prisuppgifter för vägmärken som endast i undantagsfall kommer att bli föremål för avrop. Ska-kravet att ange prisuppgift på samtliga angivna vägmärken, även sådana som inte är angivna i VVFS 2008:272, strider enligt förvaltningsrättens mening inte mot proportionalitetsprincipen.

Sammanfattningsvis finner förvaltningsrätten dels att förfrågningsunderlaget är tillräckligt tydligt avseende hur nollställningsmetoden ska tillämpas, och dels att uppställda ska-krav inte strider mot proportionalitetsprincipen. SKI har därför haft fog för beslutet att förkasta anbudet från Blinkfyrar. SKI kan inte anses ha handlat i strid med LOU varför Blinkfyrars ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/LOU).

Magnus Åhammar

Rådman

Föredragande har varit förvaltningsrättsnotarien Klas Granlund.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1A LOU